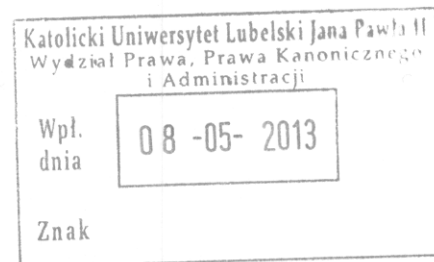


Ks. dr hab. Sławomir Fundowicz, prof. KUL
Katedra Prawa Administracyjnego
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Lublin, 2 maja 2013 r.



**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
dotycząca wniosku dra Michała Rojewskiego**

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595 ze zm.) do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną. Wspomniane osiągnięcie naukowe może stanowić: dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo jednotematyczny cykl publikacji; zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne; część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Ponadto rozporządzenie ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazuje, że ocena obejmuje osiągnięcia naukowo-badawcze oraz dorobek dydaktyczny i popularyzatorski, a także dorobek w zakresie współpracy międzynarodowej.

Ocena osiągnięć naukowo-badawczych

Dr Michał Rojewski uzyskał doktorat w 2007 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie pracy „Użytkowane wieczyste w okresie PRL”. Promotorem był prof. dr hab. Michał Pietrzak.

Jako główne osiągnięcie naukowe dr Michał Rojewski przedstawił pracę *Historia sądownictwa administracyjnego i konstytucyjnego w Polsce po 1989 roku*. Zgodnie z deklaracją Autora tezą pracy jest wykazanie, że bez sądownictwa administracyjnego oraz konstytucyjnego nie jest możliwe funkcjonowanie państwa prawa oraz podkreślenie fundamentalnej roli sądownictwa administracyjnego i konstytucyjnego w kształtowaniu demokratycznego porządku prawnego w państwie (s. 7). Językowo nie jest to zbyt szczęśliwie zbudowane zdanie. Tezą raczej nie jest wykazanie czegoś czy podkreślenie czegoś, ale właśnie to zdanie, które jest wykazywane lub podkreślane. Jednak też i twierdzenia, że bez sądownictwa administracyjnego oraz konstytucyjnego nie jest możliwe funkcjonowanie państwa prawa oraz że sądownictwo administracyjne i konstytucyjne pełni fundamentalną rolę w kształtowaniu demokratycznego porządku prawnego w państwie możnaby uznać za prawidłowo postawioną tezę, jeśliby w tym zakresie Autor wprowadził jakieś wątpliwości. W doktrynie takie sformułowania wydają się dzisiaj dosyć oczywiste i też Autor tej oczywistości w żaden sposób nie podważa. Trudno też uznać, że w pracy dokonano jakiegoś podsumowania doktryny z punktu widzenia postawionej tezy. Praca bowiem została podzielona na pięć rozdziałów: *Początki sądownictwa administracyjnego na ziemiach polskich*, *Wybrane elementy procedury postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym* (powinno być małymi literami) *i Naczelnym Sądem Administracyjnym*, *Początki sądownictwa konstytucyjnego na ziemiach polskich*, *Zakres działania i uprawnienia Trybunału Konstytucyjnego*, *Działalność sądownictwa administracyjnego i Trybunału Konstytucyjnego na przykładzie wybranego orzecznictwa*. Brak jest tutaj odniesień do idei państwa prawa i do kształtowana się tej idei, a także do miejsca w tej idei sądownictwa administracyjnego i konstytucyjnego. Zabrakło też miejsca na wskazanie, jakie to

zasady wypracowane przez sądy administracyjne i Trybunał Konstytucyjny wpłynęły na rozumienie idei państwa prawa. Zabrakło też miejsca dla koncepcji praw sędziowskiego, która jest w ostatnim czasie ważnym elementem dyskusji na temat sądownictwa administracyjnego (wystarczy wspomnieć pracę Doroty Dąbek). Należało też w pracy odnieść się szerzej do relacji zachodzących między sądownictwem administracyjnym a sądownictwem konstytucyjnym. Oczywiście w ten sposób można opisać oczekiwania czytelnika, które przecież nie muszą się pokrywać z zamiarem Autora. Niestety też przegląd literatury dołączony do pracy nie budzi zaufania. Autor przywołał w nim 71 pozycji. Nie jest to liczba zbyt imponująca. Są to prace wyłącznie polskojęzyczne, co nie musi być wadą, ale często na tym poziomie uprawiania nauki budzi zastrzeżenia. Ale nawet wśród polskojęzycznych prac brakuje opracowań np. Zbigniewa Kmiecika, Huberta Izdebskiego czy Wojciecha Witkowskiego co musi zaniepokoić. Wybiórczo też Autor korzysta z literatury dotyczącej postępowania administracyjnego, choć to można usprawiedliwić tym, że nie jest to główny nurt badań w opracowaniu. Wiele jest też błędów w przypisywaniu poszczególnych prac właściwym autorom. Niektóre zaś prace cytowane w opracowaniu nie znalazły się w spisie literatury. Razi też niepełny opis bibliograficzny Konstytucji Rzeczypospolitej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Świadczyć to może o nazbyt pośpiesznym przygotowywaniu rozprawy habilitacyjnej. Trudno też ocenić przedstawioną pracę pod względem metodologicznym. Tytuł zapowiada rozważania o charakterze historycznoprawnym. Tymczasem w większości jest to opracowanie dotyczące aktualnego stanu prawnego. Nie jest więc pewne, jakimi metodami Autor zmierza do udowodnienia tezy. Tym niemniej niektóre uwagi Autora mogą budzić zainteresowanie, jak np. problem dostępności technicznej i logistycznej do sądu czy też znaczenie Konstytucji w postępowaniu sądowo administracyjnym. Nie zmienia to jednak negatywnej oceny całości opracowania.

Z ocenianym opracowaniem zdaniem dra Michała Rojewskiego łączą się następujące książki przygotowane samodzielnie lub wspólnie z innymi:

- 1) *Referendarze, asystenci sędziów, urzędnicy sądowi*, Warszawa 2007;
- 2) *Metodyka pracy referendarza sądowego* (współautorstwo), Warszawa 2009;

- 3) *Aplikacje prawnicze, testy, kazusy, zmiany w przepisach* – komentarz wraz z przykładowymi testami egzaminacyjnymi, Warszawa 2009;
- 4) *Thumacze przysięgli* – komentarz (współautorstwo), Warszawa 2010;
- 5) *Ustawa o prokuraturze* – komentarz (współautorstwo), Warszawa 2011;
- 6) *Organy ochrony prawnej* – zbiór orzecznictwa, Warszawa 2011;
- 7) *Metodyka pracy referendarza w sądownictwie powszechnym* (współautorstwo), Kraków 2012.

Są to jednak opracowania o charakterze praktycznym, często ograniczające się do przytoczenia przepisów oraz orzeczeń sądowych. Mogą one być przydatne w procesie dydaktycznym. Choć zawierają tezy o charakterze naukowym, to trudno je uznać za osiągnięcia naukowe. Dr Michał Rojewski chciał w ten sposób niejako osiągnąć dwa cele: praktyczny wymiar publikacji i jej naukowy charakter. Nie wydaje się, żeby to połączenie zostało skutecznie przeprowadzone.

Z uznaniem należy jednak odnieść się do aktywności wydawniczej dra Michała Rojewskiego. Liczba publikacji jest znaczna. Poza wymienionymi dorobek ten obejmuje 18 książek i artykułów, a także przygotowanie 3 ekspertyz. Trzeba także wymienić członkostwo w komisjach egzaminacyjnych czy przygotowywanie pytań dla aplikantów w aplikacji adwokackiej i notarialnej. Mimo więc młodego wieku dr Michał Rojewski wykazuje się dużą aktywnością, co trzeba z dużym szacunkiem podkreślić.

Dr Michał Rojewski uczestniczył też czynnie w 5 konferencjach. Były to jednak konferencje o ograniczonym zasięgu oddziaływania, co powoduje że Michał Rojewski nie jest szerzej znany w środowisku naukowym. Brakuje więc jego aktywnej obecności na szerszym forum. Same tematy wystąpień wskazują też na bardziej popularyzatorski i opisowy charakter wystąpień niż na naukowy.

Reasumując, zarówno dorobek naukowy, jak i rozprawę habilitacyjną należy ocenić negatywnie.

Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego, a także dorobku w zakresie współpracy międzynarodowej

Zdecydowanie lepiej wygląda dorobek dydaktyczny i popularyzatorski, a także dorobek w zakresie współpracy międzynarodowej dra Michała Rojewskiego.

Trudno jednak określić przebieg kariery zawodowej dra Michała Rojewskiego. Przedstawione dane w autoreferacie są szczątkowe. Zwłaszcza niejasny jest status zatrudnienia dra Michała Rojewskiego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Skierniewicach oraz w Wyższej Szkole Administracyjno-Społecznej w Warszawie.

Dr Michał Rojewski pełnił funkcję kierownika (opiekuna) studiów podyplomowych w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodakowskiej w Warszawie, gdzie pracował na stanowisko adiunkta. W 2011 r. przebywał na stażu zagranicznym w Instituto Superior da Maia ISMAI w Porto (Portugalia) oraz na Wydziale Prawa w Baltic International Academy w Rydze (Łotwa). Prowadzi seminarium magisterskie i licencjackie. Był promotorem 107 prac licencjackich oraz 13 prac magisterskich. Był opiekunem Studenckiej Poradni Prawnej w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodakowskiej w Warszawie. Był zaangażowany w organizację Festiwali Nauki odbywających się corocznie z inicjatywy Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Skierniewicach. Jest członkiem zarządu Akademickiego Stowarzyszenia Edukacji i Przedsiębiorczości EURO. Dodać należy zaangażowanie Michała Rojewskiego w kształcenie młodych kadr prawniczych w różnych aplikacjach.

Tak więc dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz dorobek w zakresie współpracy narodowej na tym etapie rozwoju naukowego Michała Rojewskiego należy ocenić pozytywnie.

Konkluzja

Decydujące znaczenie dla ogólnego wniosku musi mieć dorobek naukowy dra Michała Rojewskiego. Chodzi bowiem o osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny

wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz o istotną aktywność naukową. Pozytywna ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz docenienie aktywności wydawniczej i eksperckiej dra Michała Rojewskiego nie może przesłonić braków w zakresie aktywności naukowej oraz braków w zakresie osiągnięć naukowych. W związku z negatywną oceną w tym zakresie stwierdzam, że dr Michał Rojewski nie spełnia przesłanek do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo.

Kierownik
I Katedry Prawa Administracyjnego
X S Fundowicz
ks. dr hab. Sławomir Fundowicz, prof. KUL